

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

21-11-2023 09:15 - 11:30

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Astrid Holtz Yates og Jesper Callesen

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Stine Jepsen og Lone Deleuran

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Helle Klinge og Louise Heltborg Budde

Pkt. 7: Tid: 20 min. Deltagere: Klaus Jepsen og Kasper Henriksen

Pkt. 8: Tid: 15 min. Deltagere: Claus Picard og Jens Møller Hald

Pkt. 9: Tid: 15 min. Deltagere: Ann Olivia Keblovszki, Mia Lund Kristensen, Nicolas Madsen

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 14. november 2023.....	1
Punkt 2: Status for arbejdet med den fritidspædagogiske vision i SFO og UngiAarhus (SMC/HBL).....	2
Punkt 3: Ændret klasseloft på 0.-2. klassesettrin (HBL).....	3
Punkt 4: Forberedelse af byrådsmøde den 22. november 2023.....	4
Punkt 5: Evt.....	4

**Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 14. november
2023**

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

14-11-2023 09:15 - 11:30

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Hans Mørk og Ole Jeppesen

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Erik Michaelsen

Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Ann Olivia Kéblóvszki og Nicolas Madsen

Pkt. 7: Tid: 10 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Pkt. 8: Tid: 25 min. Deltagere: Christoffer Vengsgaard

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 7. november 2023.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 7. november 2023.....	1
Punkt 2: Afrapportering af det tværgående trivselsteam (SMC).....	1
Beslutning for Punkt 2: Afrapportering af det tværgående trivselsteam (SMC).....	1
Punkt 3: Udvidelse af den kommunale tandpleje (NH).....	1
Beslutning for Punkt 3: Udvidelse af den kommunale tandpleje (NH).....	2
Punkt 4: Opsamling på høring af ny model for pasningsgaranti (NH).....	2
Beslutning for Punkt 4: Opsamling på høring af ny model for pasningsgaranti (NH).....	2
Punkt 5: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 15. november 2023.....	3
Beslutning for Punkt 5: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 15. november 2023.....	3
Punkt 6: Evt.....	3
Beslutning for Punkt 6: Evt.....	3

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 7. november 2023

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 7. november 2023

Godkendt.

Punkt 2: Afrapportering af det tværgående trivselsteam (SMC)

Tid: 15 min. Deltagere: Hans Mørk og Ole Jeppesen

Beslutning for Punkt 2: Afrapportering af det tværgående trivselsteam (SMC)

Hans Mørk og Ole Jeppesen deltog i punktet

Stefan Møller Christiansen har sat punktet på dagsordenen med henblik på at give status på det Tværgående Trivselsteam siden opstarten 1. januar 2021 og til oktober 2023, samt stillingtagen til videre politisk orientering.

Det indstilles at

1. Afrapporteringen tages til efterretning
2. Afrapporteringen sendes til Social- og Beskæftigelsesudvalget med henblik på mødet den 11. december 2023.
3. Børn- og Ungeudvalget som minimum skal orienteres om afrapporteringen

HM redegjorde for sagen, herunder at det overordnet er en positiv evaluering. Fokus på sagers længde, at hjælpe videre til andre tilbud, fraværsregistreringspraksis, venteliste samt tabt arbejdsfortjeneste.

Sagen blev drøftet, herunder:

- Det konkrete arbejde og metoder i arbejdet med børn, familier og skoler
- Data, herunder sammenligningsgrundlag
- Det positive samarbejde med MSB, herunder dét vedrørende relationel velfærd

Rådmanden havde opbakning til det skitserede fremadrettede fokus, og roste tilgangen med at hjælpe videre til andre tilbud, når det vurderes bedst.

Beslutning:

Ad 1) Godkendt.

Ad 2) Godkendt.

Ad 3) Børn og Unge-udvalget skal inviteres med d. 11. december. Der skal derudover udarbejdes en skriftlig orientering til udvalget.

Punkt 3: Udvidelse af den kommunale tandpleje (NH)

Tid: 10 min. Deltagere: Erik Michaelsen

Beslutning for Punkt 3: Udvidelse af den kommunale tandpleje (NH)

Erik Michaelsen deltog i punktet.

Forvaltningschef Nikolaj Harbjerg har sat forslaget på dagsordenen, med henblik på at anlægsindstilling om udvidelse af den kommunale tandpleje drøftes og godkendes på rådmandsmøde, forud for behandling på magistrats- og byrådsmøde.

Det indstilles, at:

1. Vedlagte indstilling inklusive bilag 1, 2 og 3 drøftes og godkendes.

TM redegjorde for sagen.

Rådmanden roste indstillingen. Rådmanden ønskede, at afsnit 4 blev udbygget med fokus på der bliver skabt bedre tandsundhed for målgruppen.

Beslutning

Ad 1) Byrådsindstillingen blev godkendt, med bemærkning om at udbygge afsnit 4 om gevinst for målgruppen. Indstillingen behøver ikke at blive sendt til fornyet godkendelse.

Punkt 4: Opsamling på høring af ny model for pasningsgaranti (NH)

Tid: 15 min. Deltagere: Ann Olivia Keblovszki og Nicolas Madsen

Beslutning for Punkt 4: Opsamling på høring af ny model for pasningsgaranti (NH)

Mia Lund Kristensen og Nicolas Madsen deltog i punktet.

Forvaltningschef Nikolaj Harbjerg har sat punktet på dagsordenen med henblik på at orientere om høringen af ny model for pasningsgaranti, med henblik på at rådmanden træffer beslutning om hvilken af de tre modeller, der skal indstilles til Byrådet.

Det indstilles, at rådmanden:

1. Drøfter resultatet af høringen,
2. Træffer beslutning om hvilken af de tre modeller, der skal indstilles som permanent model til Byrådet,
3. Træffer beslutning om orienteringen til Børn og Unge-udvalget skal være skriftlig eller mundtlig.
4. Godkender, at det også indstilles til Byrådet at forlænge dispensationsordningen til 1. april 2024 af hensyn til at kunne implementere en ny model

Høringssvarene blev drøftet.

Rådmanden ønsker at indstille model A. Modellen bidrager til gode lokalsamfund og lokale pasningstilbud.

I indstillingen skal der være fokus på forældrenes valgfrihed og synlighed ift. muligheder. Derudover skal det indgå hvorfor modellen skal ændres.

Beslutning:

Ad 1) Drøftet.

Ad 2) Model 1 skal indstilles. Byrådsindstillingen skal behandles på rådmandsmøde.

Ad 3) Sagen skal dagsordensættes på et udvalgsmøde. På mødet skal der være opsamling på høringen og, hvis muligt i forhold til tidsplanen, forhåndsorientering om byrådsindstillingen.

Ad 4) Godkendt. Indstillingspunktet skal indgå i byrådsindstillingen om valg af model.

Punkt 5: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 15. november 2023

Dagsorden:

1. Referat fra udvalgsmødet d. 4. oktober 2023
2. Svar på forslag fra EL om Aarhuskompasset for medarbejdere
3. Børn og Unges Klimaplan
4. OK24
5. Skriftlige orienteringer
6. Sager på vej
7. Evt.

Beslutning for Punkt 5: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 15. november 2023

Drøftet.

Punkt 6: Evt.

Beslutning for Punkt 6: Evt.

Drøftet.

Punkt 2: Status for arbejdet med den fritidspædagogiske vision i SFO og UngiAarhus (SMC/HBL)

Tid: 15 min. Deltagere: Astrid Holtz Yates og Jesper Callesen

Beslutningsmemo

16. november 2023
Side 1 af 3

Emne **Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision**
Til Rådmanden

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Chefgruppen har v. Børn og Unge-chef Stefan Møller Christiansen sat forslaget på dagsordenen med henblik på at gøre status på de to spor for arbejdet med den fritidspædagogiske vision i henholdsvis SFO og UngiAarhus.

Byrådet vedtog den 12. maj 2021 den fælles fritidspædagogiske vision på tværs af SFO og UngiAarhus. Med den fritidspædagogiske vision understreges fritidspædagogikkens særlige værdi i børnenes og de unges liv. Visionen sætter en fælles faglig retning på tværs af SFO og UngiAarhus.

Chefgruppen har den 26. august 2021 besluttet, at arbejdet med den fritidspædagogiske vision følges fra centralt hold i tre år.

Det samlede arbejde med den fritidspædagogiske vision er pejlet efter den værdi, det i sidste ende skaber for byens børn og unge i SFO'erne og i UngiAarhus' tilbud. Der er i forandringsteorien opstillet pejlemærker for arbejdet, som de forskellige tiltag sigter efter i SFO og UngiAarhus.

I overensstemmelse med tilgangen i Aarhuskompasset er værdien for børnene og de unge centralt i opfølgningen på arbejdet med visionen. Der er i det lokale arbejde med pejlemærkerne fokus på den overordnede værdi i den fælles fritidspædagogiske vision – nemlig, at fritidspædagogikken er et vigtigt og værdifuldt bidrag til det gode børne- og ungeliv i fritidstilbuddene i Aarhus. Nærværende status er dermed ikke bygget op om kvantitative effektmål- og kvantitative data.

Efter det andet af de tre år gøres der hermed status på arbejdet i bilagene 1 og 2 for henholdsvis SFO og UngiAarhus. På baggrund af chefgruppens drøftelser og evt. bemærkninger indstilles det, at bilagene efterfølgende fremsendes til rådmandsmøde med henblik på en status på arbejdet med visionen.

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Skole

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 20 63

Sagsbehandler:

Anne Gaarde Fisker
Hans Sloth Kristoffersen
Astrid Holtz Yates
Jesper Callesen

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Godkender status for arbejdet med den fritidspædagogiske vision for hhv. SFO og UngiAarhus (bilag 1. og 2.).
- Godkender forslag til proces for det videre arbejde med handlingskataloget for UngiAarhus (se bilag 2).

16. november 2023

Side 2 af 3

3. Status på arbejdet

I forbindelse med vedtagelsen af den fritidspædagogiske vision og de to beskrivelser af, hvordan henholdsvis SFO og UngiAarhus bidrager til det gode børne- og ungdomsliv, blev der også vedtaget en række konkrete handlinger, der skal bringe henholdsvis SFO og UngiAarhus i retning af den fælles vision. Endelig vedtog byrådet en justering af "Rammer for mål- og indholdsbeskrivelse for SFO i Aarhus Kommune" samt "Plan for fritids- og ungdomsskoleområdet", så begge dele indholdsmæssigt ligger i tråd med visionen. Det samlede materiale kan tilgås på [Det Vi Gør](#).

Fælles for de to spor er blandt andet, at der iværksættes centralt initierede indsatser og lægges op til lokale initiativer.

16. november 2023
Side 3 af 3

I SFO-sporet er der iværksat de vedtagne centralt initierede indsatser, og samtidig har SFO'erne arbejdet med lokale initiativer, som man har valgt at sætte i gang på baggrund af lokale drøftelser om, hvad der giver mening – i netop denne SFO og med netop disse børn. De centralt initierede indsatser dækker over:

- Øget børneinddragelse
- Styrkede SFO-forældreråd
- SLF-forløb for SFO-team og kompetenceudvikling for medarbejdere og ledelse
- Digitale fællesskaber.

I de lokale initiativer er der en vis bredde i forhold til, hvilke pejlemærker man har haft fokus på. Arbejdet gribes forskelligt an på tværs af SFO'erne, hvilket tyder på, at den lokale forankring er af stor betydning. Initiativerne har taget udgangspunkt i både børn, medarbejdere og forældre, og man har fokuseret bredt fra aktiviteter på børneniveau til organisering af dagen og kvalificering af mødekultur.

Status på arbejdet i SFO-sporet er beskrevet nærmere i bilag 1.

I UngiAarhus har der såvel på tværs af UngiAarhus og lokalt været fokus på den faglige nyorientering af den fritidspædagogiske og ungdomsskolens praksis. I bilag 2. redegøres for eksempler med konkrete initiativer på tværs af UngiAarhus og lokalt.

Herudover har der i UngiAarhus været arbejdet med det handlingskatalog med 19 "handling", der blev besluttet ifm. vedtagelsen af visionen i Byrådet. I bilag 2 gives en kort status for de enkelte handlinger i handlingskataloget. Der lægges i bilaget op til, at den nye ledelse for UngiAarhus sammen med BU-chefen og i samarbejde med PUF, drøfter og beslutter den fremadrettede ramme og proces for opfølgning på handlingerne i handlingskataloget og evt. orienterer rådmanden.

Status på arbejdet i UngiAarhus-sporet er beskrevet nærmere i bilag 2.

4. Videre proces og kommunikation

Rådmanden orienteres igen i sensommeren 2024 om arbejdet med den fritidspædagogiske vision i de to spor. Til den tid er den centrale opfølgning på arbejdet med visionen planlagt at ophøre. Der vil derfor her beskrives spor for, hvordan det lokale arbejde med visionen fortsat understøttes ledelsesmæssigt og af forvaltningen. Der lægges op til, at BU-udvalget til den tid orienteres om arbejdet med den fritidspædagogiske vision.

Bilag 1 Status på arbejdet med den fritidspædagogiske vision (SFO)

4. oktober 2023
Side 1 af 10

Som en del af den fritidspædagogiske vision vedtog byrådet fem centralt initierede indsatser ud fra hensigten om, at det vil bringe byens SFO'er i retning af visionen, når de arbejder med dem. Indsatserne koordineres centralt i Børn og Unge og introduceres løbende i den treårige periode.

Det er i den forbindelse væsentligt at understrege, at når arbejdet med den fritidspædagogiske vision ansues som en kulturudvikling, er det ikke tilstrækkeligt at gennemføre centralt initierede indsatser. Det er således de lokalt iværksatte indsatser, prøvehandling og tiltag, der forventes at have størst virkning. Det er her, man omsætter tankerne bag visionen til helt konkrete handlinger med øje for den lokale kontekst, man er i, først og fremmest den konkrete børnegruppe, man har. I den sammenhæng danner arbejdet med mål- og indholdsbeskrivelsen ramme for den lokale praksis.

Dette fælles fokus på både centralt og lokalt initierede tiltag er relativt særegent for arbejdet med den fritidspædagogiske vision. Arbejdet med den form for kulturudvikling har derfor også givet relevante erfaringer i form af en organisatorisk læring.

Til arbejdet med den fritidspædagogiske vision er der opstillet en forandringssteori, jf. figur 1. Det samlede arbejde med den fritidspædagogiske vision sigter efter den værdi, det i sidste ende skaber for byens børn i SFO'erne. Undervejs er der opstillet nogle pejlemærker, som de forskellige tiltag arbejder efter.

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

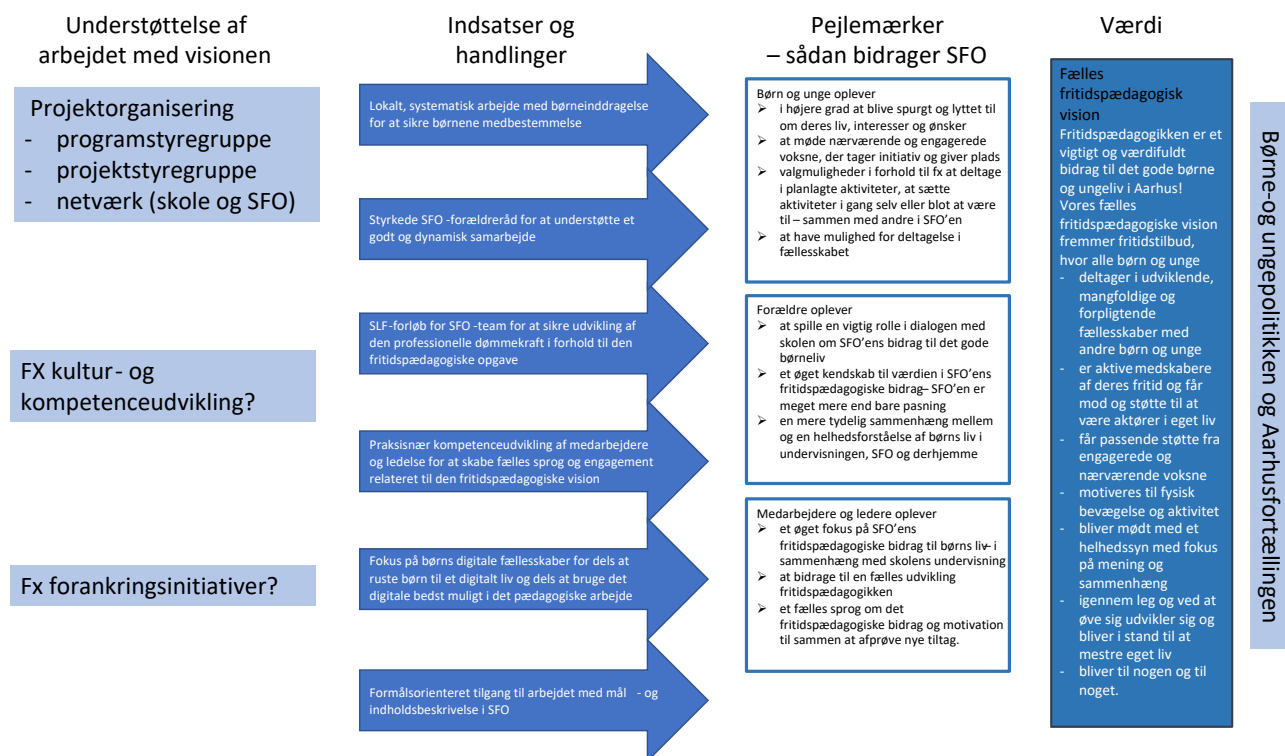
Direkte telefon: 29 20 99 39

Sag: EMN-2023-000522
Sagsbehandler:
Hans Sloth Kristoffersen
Astrid Holtz Yates

Figur 1: Forandringsteori for arbejdet med den fritidspædagogiske vision.

4. oktober 2023
Side 2 af 10

Den følgende status er disponeret efter centralt initierede indsatser, lokalt iværksat arbejde med visionen samt den organisatoriske læring.

Der indgår både kvalitative og kvantitative data i status. Centralt i data står skolernes egne indberetninger af, hvad de har fokus på i arbejdet med den fritidspædagogiske vision. På den vis er det hensigten at tilvejebringe perspektiver på den værdi, arbejdet med visionen giver lokalt.

1) Centralt initierede indsatser

De centralt initierede indsatser fokuserer på forskellige niveauer af SFO'ens virksomhed, herunder inddragelse af forældre, kompetenceudvikling af medarbejdere og ledelse, øget fokus på børnenes stemme og konkrete pædagogiske temaer. Indsatserne er formuleret ud fra en forventning om, at hvis SFO'erne arbejder med dem, udvikler de sig i retning af visionen. De centralt initierede indsatser kan på ingen måde stå alene, men er et supplement til de lokalt forankrede indsatser som arbejdet med mål- og indholdsbeskrivelsen og lokale initiativer på baggrund af visionen.

De centralt initierede indsatser introduceres løbende over den treårige periode, og det er op til den enkelte SFO, hvornår og hvordan den arbejder med

de enkelte indsatser. De oprindeligt fem indsatser er slået sammen til fire, som beskrives nedenfor.

4. oktober 2023
Side 3 af 10

Øget børneinddragelse

Der er i arbejdet med og formidlingen af visionen sat fokus på, hvordan SFO'erne i endnu højere grad kan arbejde systematisk med at lade børnene komme til orde om deres hverdagsliv i SFO'en og deres ønsker om SFO'ens retning. Dette tema har vist sig at være et af de områder, SFO'erne lokalt har arbejdet videre med – allerede et år inde i arbejdet tilkendegav 17 SFO'er øget børneinddragelse som et indsatsområde i forbindelse med deres beskrivelse af status på arbejdet med visionen. Der er blandt andet arbejdet på børneniveau med børneinterviews, SFO-børneråd og idépostkasse og på medarbejderniveau med pædagogiske drøftelser om, hvad børneinddragelse er, og hvor og hvornår det giver mening at spørge børnene.

På den baggrund er der i denne centralt initierede indsats lagt vægt på at dele de erfaringer, der findes i SFO'erne, frem for at tilføre viden udefra om eksempelvis vigtigheden af at inddrage børnenes stemme. SFO-ledere og fritidspædagogiske ledere var derfor inviteret til frivilligt temamøde om øget børneinddragelse i december 2022 for dels at dele erfaringer og inspiration til at kvalificere den lokale pædagogiske praksis og dels drøfte ledelsesmæssige overvejelser i forhold til at sikre systematisk inddragelse af børnenes stemme.

Her blev der formidlet konkrete eksempler på det systematiske arbejde af SFO-lederen fra Solbjergskolen.

Øget børneinddragelse er et tilbagevendende tema, som evt. kan tages op igen i det treårige forløb.

Styrkede SFO-forældreråd

Ordningen med SFO-forældreråd er evalueret med henblik på at finde veje til at styrke SFO-forældrerådenes rolle som formelt organ for forældreindflydelse samt indfri intentionen om at øge fokus på SFO'ens opgave i skolebestyrelsen. Evalueringen, der blev foretaget i foråret 2022, bestod af spørgeskemaer udsendt til SFO-ledere samt interviews med faglige organisationer, forældreorganisationer og tre SFO'er med deltagelse af som minimum SFO-leder, SFO-forældrerådsformand og skolebestyrelsesmedlem.

40 SFO-ledere besvarede spørgeskemaet. Heraf angav 27, at de har et SFO-forældreråd. Mere end halvdelen af dem, der ikke har et råd, arbejder på at få et.

Af besvarelserne fremgår det, at der er stor variation i, hvordan kvaliteten af ordningen opleves. Det gælder helt generelt, hvor nogle ikke oplever det umagen værd, fordi det er en stor udfordring at rekruttere forældre eller at finde meningsfulde opgaver. Modsat ser andre en stor værdi i at have SFO-

forældrerådet som lederens sparringspartner, ligesom de bidrager til medarbejdernes engagement gennem deres interesse for området. Der er ligeledes stor variation i forhold til samarbejdet med skolebestyrelsen, hvor nogle oplever SFO-forældrerådet overset, mens andre oplever en stor inddragelse af SFO-forældrerådet i konkrete spørgsmål vedrørende SFO. I evalueringen gik de tre områder rekruttering, det meningsfulde arbejde og samarbejde med skolebestyrelsen igen som potentielt udfordrende, men samtidig meget meningsgivende – når ordningen fungerer godt.

4. oktober 2023
Side 4 af 10

På baggrund af evalueringen er der udarbejdet et [inspirationshæfte til SFO-forældreråd](#), som har til formål at understøtte skolernes arbejde ved at formidle indsamlede erfaringer med at have et SFO-forældreråd – med særligt fokus på de tre nævnte områder.

Hovedpointer fra evalueringen og inspirationshæftet blev præsenteret for skoleledere og ledere af SFO i januar 2023 til et fælles møde. Her blev der desuden delt erfaringer i et oplæg af SFO-lederen fra Elsted Skole, som beskrev både den store gevinst ved at have et SFO-forældreråd og overvejelser og konkrete input til at kvalificere arbejdet.

I samarbejde med Århus Forældreorganisation afholdes der i november 2023 et arrangement for SFO-ledere og SFO-forældreråd, hvor formålet er at kaste lys på SFO-forældrerådernes vigtige arbejde og at få inspiration til, hvordan man enten kommer godt i gang med eller kommer godt videre i arbejdet.

I forhold til den centrale opfølgning har chefgruppen i august 2022 besluttet en ramme for Børn og Unge-chefers opfølgning på arbejdet med den fritidspædagogiske vision i SFO, herunder inddragelsen af netop SFO-forældrerådet.

SLF-forløb for SFO-team og kompetenceudvikling for medarbejdere og ledelse

Det, der oprindeligt var to indsatser, er slået sammen til en i de såkaldte læringspakker. Det lokale arbejde med læringspakkerne lægger op til konkret kompetenceudvikling med et udvalgt fritidspædagogisk indhold, mens medarbejdere og ledelse arbejder metodisk med en SLF-tilgang, som er systematisk og datainformeret.

Læringspakkerne til SFO er udviklet med afsæt i det materiale, som Læringspartnerne har udarbejdet til skoler og dagtilbud. Læringspakkerne til SFO består af et materiale, som kan anvendes lokalt i den enkelte SFO. Det er et udgangspunkt, som kan tilpasses lokalt.

Materialet er tiltænkt at vare et skoleår, hvor SFO'ens personalegruppe sætter fokus på et udvalgt emne. Læringspakkerne består af materiale til tre sessioner på et personalemøde, og til hver del er der 1) et datainput i form af

en film, der formidler viden om et fritidspædagogisk tema, 2) forslag til spørgsmål, der kan danne udgangspunkt for refleksion, samt 3) eksempler på prøvehandling, som den enkelte medarbejdergruppe kan lade sig inspirere af. Der lægges op til, at man mellem de enkelte sessioner arbejder med prøvehandling på baggrund af datainput og refleksioner, og at man samler op på disse løbende. Den lokale kompetenceudvikling er således bygget op omkring tre loops, hvor medarbejdergruppen sammen får nye input, drøfter pædagogiske tilgange og afprøver indsatser på baggrund heraf – alt sammen for at kvalificere den pædagogiske praksis til glæde for børnene i SFO'en. En vigtig pointe i arbejdet med læringspakkerne er, at materialet først får rigtig værdi, når det kobles til den lokale praksis.

4. oktober 2023
Side 5 af 10

Der udarbejdes i første omgang to læringspakker, som kan tilgås i skoleårene 2023/24 og 2024/25, som har temaerne "Deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber" og "Digitale fællesskaber". Temaerne er udvalgt på baggrund af en inddragende proces, hvor en lederrepræsentant fra hver af de fem distrikter samt faglige organisationer har medvirket. Læringspakkerne er udarbejdet i PUF med løbende sparring fra Læringspartnere. VIA University College har udarbejdet de seks film til de to læringspakker, hvor tre af deres undervisere formidler viden fra deres egen og andres forskning på områderne.

Læringspakkernes indhold suppleres af en temaformiddag for hver af de to emner, der er åben for SFO'erne.

SFO'erne er introduceret til læringspakkerne på en læringsdag i maj 2023, hvor der deltog både SFO-ledere, fritidspædagogiske ledere og ressourcerpersoner i SFO'erne fra 34 forskellige SFO'er. Her blev både læringspakkernes form og indhold præsenteret. Desuden blev deltagerne indført i rollen som facilitatorer i den lokale kompetenceudvikling. På dagen fik deltagerne mulighed for at drøfte den kommende proces i eget team, og de lokalt tilknyttede læringspartnere understøttede drøftelserne og gav sparring efter behov. Pointerne fra læringsdagen blev gentaget på et online opsamlingsmøde i juni med ca. 20 deltagere. Se læringspakkerne [her](#).

Digitale fællesskaber

Det digitale fylder i børnenes liv på godt og ondt. Selv om det måske ikke anvendes som redskaber i den pædagogiske praksis, må SFO'en forholde sig til, at det digitale er kommet for at blive, og at det har betydning for børns liv, fællesskaber og identitetsdannelse. Denne indsats har to spor rettet mod henholdsvis medarbejdere og forældre.

Den enkelte medarbejdergruppe har mulighed for at behandle emnet i den ene af de to nævnte læringspakker, hvor de tager afsæt i reflekterende drøftelser og igangsætter prøvehandling i praksis.

Materialet "Digital tryghed 24/7" er udarbejdet til forældre, men medarbejderne i SFO er tiltænkt en aktiv rolle som facilitatorer. Formålet er at sætte fokus på god digital adfærd og klæde forældrene på til at hjælpe deres barn. Dialogen begynder på forældremødet og fortsætter hjemme. Materialepakken indeholder det nødvendige til at gennemføre et forældremøde, men SFO'erne har fået tilbud om forberedende kursus for de medarbejdere, der skal varetage arrangementet. Ni SFO'er har deltaget i disse kurser.

4. oktober 2023
Side 6 af 10

Materialet har været tilgængeligt siden skoleåret 2022/23, og ni forskellige SFO'er har lånt materialekasser indtil nu. Eftersom hele materialet er tilgængeligt på AarhusIntra, hvor man både kan streame film og printe materiale, kan flere SFO'er have anvendt Digital Tryghed 24/7.

2) Lokalt initieret arbejde med visionen

I forbindelse med udviklingen af visionen blev der gennemført lokale drøftelser. Indledningsvis med fokus på grundlæggende spørgsmål om SFO's rolle i børnenes liv m.v. Senere er de lokale drøftelser drejet i retning af, hvorledes man lokalt kan arbejde for en endnu mere formålsorienteret pædagogisk praksis.

Pejlemærkerne i forandringsteorien for arbejdet med visionen giver SFO'erne en række formål at udvikle initiativer i retning af. Det er formål, der relaterer sig til forskellige elementer af visionen. Det er relevant løbende at følge, hvilke pejlemærker de forskellige SFO'er arbejder efter; både for at iagttage, hvad der optager SFO'erne, og for at afdække, om der er emner, der forekommer vanskelige at tilgå for SFO'erne.

I foråret 2023 har SFO'erne indsendt status på arbejdet med visionen. I den forbindelse har de blandt andet angivet, hvilke pejlemærker de primært har haft fokus på i arbejdet. 32 skoler har indsendt svar, der fordelte sig, som det fremgår af tabel 1:

Tabel 1: SFO'ernes fokus på pejlemærker (den enkelte SFO har kunnet afgive flere svar).

Hvilke pejlemærker har I primært haft fokus på?		
Børn oplever...	i højere grad at blive spurgt og lyttet til om deres liv, interesser og ønsker	20
	at møde nærværende og engagerede voksne, der tager initiativ og giver plads	19
	valgmuligheder ift. Aktiviteter - eller blot at være til sammen med andre	20
	at have mulighed for at deltage i fællesskabet	24
Medarbejdere og ledere oplever...	et øget fokus på SFO'ens fritidspædagogiske bidrag til børns liv - i sammenhæng med skolens undervisning	15
	at bidrage til til en fælles udvikling af fritidspædagogikken	22
	et fælles sprog om det fritidspædagogiske bidrag og motivation til sammen at afprøve nye tiltag	25

Det generelle billede ud fra SFO'ernes svar er, at SFO'ernes fokus fordeler sig bredt. Dog har færrest rettet primært fokus på "SFO'ens pædagogiske bidrag til børns liv – i sammenhæng med skolens undervisning". Det gør det

relevant at afdække, om dette skyldes, at SFO'erne ser et mindre behov for dette fokus, eller om det er særlig vanskeligt at tage hånd om. Det vil indgå i kommende dialoger med SFO-lederne.

4. oktober 2023
Side 7 af 10

Statusbeskrivelserne viser desuden, at SFO'erne har iværksat en lang række lokale initiativer. Det har netop været hensigten med kulturudviklingen at afstedkomme lokale prøvehandlinger, forsøg og indsatser af vidt forskelligt indhold og omfang, som er meningsgivende i den lokale kontekst og med de børn og medarbejdere, der er i SFO'en.

SFO'erne har arbejdet med en række temaer som fx digitale fællesskaber, fællesskaber på tværs af special- og almenklasser, udeliv, sproglig udvikling og børns leg. Øget børneinddragelse er et af de temaer, der går igen i statusbeskrivelserne som et meningsfuldt og konkret indsatsområde. Indsatserne har taget udgangspunkt i både børn, medarbejdere og forældre, og man har fokuseret bredt fra aktiviteter på børneniveau til organisering af dagen og kvalificering af mødekultur.

Statusbeskrivelserne beskriver udfordringer som udskiftning af SFO-ledere, hvilket nødvendigvis har en betydning for kontinuiteten. Arbejdet med visionen beskrives som et af mange indsatsområder, hvorfor det kan opleves som en udfordring at prioritere og fastholde fokus, herunder at få afsat de nødvendige ressourcer til forberedelse og opfølgning på prøvehandlinger.

Der opleves en række gevinster som følge af arbejdet med visionen. Det gælder fx, når børnene giver udtryk for, at de oplever at blive hørt og at bruge deres indflydelse. På medarbejdersiden nævnes det, at medarbejderne oplever faglig stolthed og tilfredshed, og at der opstår et fælles fokus blandt medarbejderne på tværs af årgange og almen- og specialområdet. Dertil nævnes en mere ressourceorienteret tilgang til børnene og en øget anvendelse af specialpædagogiske metoder på almenområdet.

Det beskrives desuden, at SFO-forældrerådet i højere grad involveres, og at mål- og indholdsbeskrivelsen anvendes som redskab til de pædagogiske drøftelser.

Decentralt er det tværgående blandt andet styrket gennem lokale initiativer. Som eksempel kan nævnes, at en SFO i begyndelsen af 2023 tog initiativ til at samle medarbejdere fra distrikt Nord. Her samledes 80 medarbejdere fra SFO'erne på Hårup Skole til en halv dag med erfaringsudveksling. På den måde har man fået delt helt konkrete erfaringer fra den pædagogiske praksis på tværs af SFO'erne. Arrangementet blev dagsordensat til arbejds møde, og på baggrund af den inspiration er et lignende arrangement iværksat i distrikt Syd.

3) Organisatorisk læring

En væsentlig del af ambitionen med visionen er at kaste lys på fritidspædagogikkens rolle som en del af svaret på børnenes opvækstvilkår; at fremhæve det gode, SFO'en gør, herunder i samarbejde med andre aktører. Det er nyt, at der rettes et så klart fokus på SFO, både fra det politiske og forvaltningsmæssige niveau.

Det forstærkede fokus på SFO har været med til at drive nye tilgange, viden og erfaringer frem i organisationen. Det er relevant at iagttage den læring, organisationen kan drage af erfaringerne, både til det videre arbejde med visionen og til arbejdet med andre indsatser.

De fritidspædagogiske ledere

I arbejdet med den fritidspædagogiske vision har de fritidspædagogiske ledere indtaget en vigtig rolle. De er vigtige i arbejdet med en kulturudvikling, da de er den koordinerende kraft med mest tid i praksis. Det er en erfaring til efterfølgelse.

Værdien af en fælles retning – og tilvejebringelse af den

Det har vist sig at være en styrke lokalt at have en fælles retning i form af en vision, som overordnet beskriver SFO'ernes rolle og sammenhængen til det øvrige fritidspædagogiske område. Fra et SFO-forældreråd er det helt konkret nævnt, at som nyvalgt har et centralt dokument som visionen været en god, konkret ramme at arbejde inden for. Også SFO-lederne giver i deres statusbeskrivelser udtryk for, at arbejdet har bidraget til at skabe et fælles fokus hos medarbejdere på tværs af årgange og på tværs af almen- og specialområdet.

I arbejdet med at udvikle visionen gennemførte SFO-lederne drøftelser lokalt med fagpersonalet, blandt andet med grundlæggende spørgsmål om SFO'ens rolle og opgave i børnenes liv for øje. Drøftelserne udgjorde en del af grundlaget for SFO-ledernes deltagelse i videndeling og udvikling af visionen med de øvrige SFO-ledere.

"Rammer for mål- og indholdsbeskrivelse i SFO i Aarhus Kommune" er blevet skærpet, så den dels har et større fokus på formålsorienteret pædagogik og dels har en klarere rollefordeling mellem skoleledelse, bestyrelse og forældreråd. Endelig er den lokale mål- og indholdsbeskrivelse central i BU-chefens opfølgning på den enkelte SFO's pædagogiske arbejde.

Nye veje til kompetenceudvikling

Læringspakkerne (beskrevet i afsnit 1) er helt centrale i kompetenceudviklingen i regi af den fritidspædagogiske vision. Her får alle SFO'er mulighed for at arbejde systematisk og datainformeret med et konkret, fagligt tema. Med læringspakkerne får alle SFO'er nu mulighed for at arbejde med et tredelt formål:

- Kompetenceudvikling inden for et konkret pædagogisk emne
- Kvalificering i at arbejde efter SLF-principperne
- Indarbejdelse af højere grad af formålsorientering i praksis.

4. oktober 2023
Side 9 af 10

Den enkelte SFO kan dermed arbejde med kompetenceudviklingen med afsæt i egen konkrete kontekst, hvad angår børnegruppe, medarbejdere og kompetenceniveau. Derved arbejdes i en fælles retning på tværs af SFO'er under hensyn til de lokale forhold.

En anden ny vej til kompetenceudvikling har været udsendelse af tre film, såkaldte vidensdryp, hvor forskere giver deres bud på fritidspædagogikkens ærinde m.v. Filmene er blevet afspillet lokalt som optakt til drøftelser som led i udvikling af visionen.

Der er endvidere identificeret flere tilfælde af mere utilsigtet lokal kapacitetsopbygning. Et konkret eksempel er en SFO, hvor man i forbindelse med udvikling af visionen afholdt børneinterviews. Den konkrete struktur med spørgeguide, de fysiske rammer om samtalen m.v. fandt man i SFO'en så virksom, at man har indarbejdet børneinterviews i den pædagogiske praksis som en del af børneinddragelsen.

Rammesat videndeling

Rammesat videndeling SFO-lederne og de fritidspædagogiske ledere imellem har fra begyndelsen været helt centralt i arbejdet med den fritidspædagogiske vision. SFO-lederne giver generelt udtryk for, at det er givtigt at høre om andres erfaringer. Således peger de i statusopdateringer på adskillige emner, de ønsker at videndele om.

Det har i sig selv været en kulturudvikling at videreudvikle et rum blandt SFO-lederne med tilpas tryghed til, at SFO-lederne har formået at stille sig op og fortælle om egen praksis på godt og ondt.

En væsentlig erfaring er, at jo længere hen i arbejdet med visionen vi kommer, des vigtigere er det at tage højde for, at SFO'erne er vidt forskellige steder i arbejdet med visionen, fx ved at differentiere videndelingen, så SFO-lederne kan tilgå forskellige temaer.

I tillæg til arbejds møder, hvor SFO-ledere og fritidspædagogiske ledere fra alle skoler deltager, er der afviklet et temamøde med helt frivillig deltagelse. Temamødet var en struktur for videndeling om børneinddragelse. Der var ikke oplæg eller faglige input, så udbyttet var helt op til deltagerne.

En lære af tiltagene er, at deling af viden og erfaringer SFO-lederne imellem sagtens kan bære i sig selv, idet der ikke behøver være faglige oplæg eller lignende. Det er dog vigtigt, at strukturen for udveksling af viden og erfaringer ligger helt fast, og at den sikrer en skelnen mellem ledelses- og medarbejderperspektivet.

Udfordringer og uindfrie forventninger

Fra begyndelsen af arbejdet med den fritidspædagogiske vision var det ambitionen at udvikle et fælles fagligt sprog for fritidsområdet på tværs af SFO og UngiAarhus. Det har vist sig for ambitiøst, idet der har været en tilstrækkelig udfordring og mening i at udvikle et sådan sprog internt i SFO. Det være sagt, har BUPL foranlediget af visionen arrangeret fællesmøder for tillidsrepræsentanter på tværs af SFO og UngiAarhus. PUF har deltaget i disse møder, som kan være et skridt på vejen imod et fælles sprog.

Nedlukning og restriktioner i forbindelse med covid-19 har naturligt været en hæmsko for arbejdet med visionen flere steder. Man har i perioder været nødt til at opdele børnene klassevis, hvad der har besværliggjort og flyttet fokus fra at arbejde mere formålsorienteret.

Endelig nævner flere SFO-ledere, at lokale skift på lederposter fjerner fokus fra arbejdet med visionen.

4. oktober 2023
Side 10 af 10

Status for arbejdet med den fritidspædagogiske vision for Ungi-Aarhus

3. oktober 2023
Side 1 af 6

1.0 Baggrund

Byrådet besluttede den fritidspædagogiske vision i maj 2021. Siden har UngiAarhus, med understøttelse fra Pædagogik, Undervisning og Fritid i fællesfunktionerne, arbejdet med visionen i den fritidspædagogiske- og ungdomsskolens praksis.

I arbejdet med den fritidspædagogiske vision har UngiAarhus-ledelsen besluttet, at prioritere den faglige nyorientering af den fritidspædagogiske praksis, hvilket afspejles i dette statusnotat. Den faglige nyorientering er en af handlingerne i det handlingskatalog, som blev besluttet som en del af den fritidspædagogiske vision for UngiAarhus.

Der gives i afsnit 3 en status for arbejdet med handlingskataloget. På baggrund af heraf indstilles, at den nye ledelse for UngiAarhus sammen med BU-chef Rasmus Graff og i samarbejde med PUF, drøfter og beslutter den fremadrettede ramme og proces for opfølgning på handlingerne i handlingskataloget. Efter behov sendes forslaget til beslutning hos chefgruppe/rådmand.

Børn og Unge

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 40 12 44 59

Direkte e-mail:
jcal@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jesper Callesen
Anne Gaarde Fisker

2.0 Status på arbejdet i UngiAarhus med den faglige nyorientering

Den faglige nyorientering af den fritidspædagogiske praksis er en konkret handling fra handlingskataloget. Formålet med den faglige nyorientering af den fritidspædagogiske praksis er at udvikle nye arbejdsmetoder og et nyt fagligt mindset i UngiAarhus. Dette for at sikre, at medarbejdere og ledere i UngiAarhus kan imødegå de unges ønsker og behov.

Fokus i nyorienteringen er bl.a. at den fritidspædagogiske praksis i takt med, at børn og unge bliver ældre, gradvist har mere fokus på det åbne, sags- og verdensorienterede, handlende og eksperimenterende rum. Visionen er at fritidstilbuddene understøtter at børnene og de unge er aktive medskabere af deres liv og af samfundet omkring dem.

Den fælles optik og retningsgiver for arbejdet med den faglige nyorientering i UngiAarhus er fire principper. Principperne er konkrete ledetråde til medarbejdere og ledere for den faglige nyorientering af den fritidspædagogiske praksis og mere generelt realisering af den fritidspædagogiske vision i UngiAarhus.

De fire principper er:

3. oktober 2023
Side 2 af 6

- **Vær opdateret!** UngiAarhus skaber værdi for børnene og de unge, når ledelse og medarbejdere er opdaterede på og fagligt orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv
- **Lad børn og unge ta' initiativet!** UngiAarhus skaber værdi for børnene og de unge ved at understøtte miljøer og fællesskaber, hvor de er initiativtagere og aktive medskabere, der anerkendes for deres ressourcer
- **Ta' udgangspunkt i de autentiske!** UngiAarhus skaber værdi for børn og unge ved at arbejde med autentiske problemstillinger fra deres liv og verdenen
- **Eksperimenter og undersøg sammen!** UngiAarhus skaber værdi for børnene og de unge ved sammen med dem at arbejde med en undersøgende og eksplorativ praksis

UngiAarhus har siden maj 2021 kontinuerligt arbejdet med at udbrede og forankre principperne hos medarbejdere og ledere så der sikres en fælles forståelsesramme og sprog på tværs af organisationen og i praksis (se evt. bilag 3).

Der er blevet afholdt tre fælles temaformiddage for medarbejdere og ledere på tværs af UngiAarhus. Formålet med temaformiddagene har været at gå fra et overordnet perspektiv på den fritidspædagogiske vision og præsentation af de fire principper, til i højere grad at omsætte principperne i den lokale praksis. Der er også udarbejdet fire små film, hvor FU-lederne fortæller om de fire principper.

Fælles initiativer med alle medarbejdere i UngiAarhus:

- **Temaformiddag 1** blev afholdt maj 2022. Her var alle medarbejdere og ledere i UngiAarhus inviteret til en formiddag med:
  - o Oplæg om den fritidspædagogiske vision og præsentation af de fire retningsgivende principper
  - o Oplæg ved Emilia van Hauen med fokus på UngiAarhus' målgruppe – børn og unge – herunder Hvad er de optagede af? Hvad kendetegner dem? Hvordan understøtter vi dem?
  - o Inspirationsworkshops både med teoretiske og praksisnære tematikker med afsæt i de fire principper.
- **Temaformiddag 2** med fokus på den faglige nyorienterings principper blev afholdt november 2022. Alle medarbejdere og ledere i UngiAarhus deltog på dagen. Der var rammesættende oplæg om de fire

principper med efterfølgende drøftelser. Deltagerne havde valgt sig ind efter hvilken målgruppe de arbejder mest med, og drøftelserne tog derfor afsæt i de konkrete målgrupper:

- De mindste (4.-5. klasse)
  - De lidt større (6.-7. klasse)
  - De ældste (8.-18 år)
  - Sårbare og udsatte børn og unge
  - Børn og unge med vidtgående fysiske eller psykiske handi-
cap/specialpædagogiske behov.
- **Temaformiddag 3** blev afholdt i løbet af maj 2023. Med titlen: "*På tur med nyorientering*". Her besøgte klubber og legepladser samt ungdomsskoleafdelingerne hinandens praksis på tværs af UiAa med fokus på, hvordan der arbejdes med de fire principper i den daglige praksis samt, hvordan man konkret har arbejdet med dem i forbindelse med OMG-festivalen.

3. oktober 2023
Side 3 af 6

Billeder på den faglige nyorientering i UngiAarhus´ praksis:

- **OMG-festival 2022 og 2023** – UngiAarhus har siden 2012 afholdt OMG! (One Music Generation) – en kultur- og musikfestival for børn og unge. Festivalen har i mange år været planlagt og afholdt af voksne for børnene og de unge. Med den faglige nyorientering har UngiAarhus og de lokale klubber og ungdomsskoler i år og sidste år øget fokus på, at inddrage børnene og de unge i både planlægning og afholdelse af festivalen – dette gøres af pædagogiske medarbejdere med afsæt i det pædagogiske redskab ToolBox. Børn og unge fra de enkelte klubber har haft mulighed for at deltage i en aktivitet på tværs af det enkelte fritidscenter eller i regi af ungdomsskolen målrettet planlægning af indhold, indretningen og afholdelse af ex. et event eller en aktivitet på selve festivalen. Afsætte for aktiviteterne er temaet for festivalen, de i år var: *perfekt vs. uperfekt* og *selvfølgelig* børnene og de unges ideer. En ung dreng har udtalte "Så har det været ekstra sjovt i år fordi jeg har været med til at arrangere OMG! Jeg har haft noget ansvar for at festivalen er blevet til noget".
- **Den nye legeplads Stedet på Ø1:** Den 15. august 2023 blev den pædagogiskledede legeplads *Stedet på Ø1* indviet. Afsætte for den nye legeplads er bl.a. den fritidspædagogiske vision og de fire principper – med et særligt fokus på børnene og de unges initiativ, det eksperimenterende og det autentiske. I projektperioden er ikke bare relevante lokale aktører og samarbejdspartnere, men også børnene og de unge blevet inddraget og inviteret ind i processen om at skabe og sætte retning for, hvad *Stedt på Ø1* skal være og indeholde. Et fokus ikke bare i det indledende arbejde, men som skal være retningsgivende hele vejen igennem processen og fortsat ind i driften

af stedet. Hvilket vil afspejle sig i det pædagogiske arbejde samt fritidsundervisningen og andre aktiviteter i regi af ungdomsskolen, der skaber liv i de nye rammer – hvor børnene og de unge skal være med til at forme *Stedet på Ø1*.

3. oktober 2023
Side 4 af 6

- **Ny tilgang Ungdomsskolens tilbud målrettet trivselsindsatser i grundskolen og på ungdomsuddannelse** – Ungdomsskolen har i flere år arbejdet med faste trivselsrettede tilbud som grundskoler og ungdomsuddannelserne har kunnet benytte. Med afsæt i den faglige nyorientering har ungdomsskolens undervisere gjort indsatserne mere brugerorienterede – så den enkelte underviser sammen med en klasse, en årgang eller en elevgruppe får afdækket problemstillingerne med afsæt i de unges opmærksomheder. Derved kan trivselsindsatsen tilrettelægges som et mere fokuseret forløb, der gør at forløbene opleves mere relevante for elevgruppen og styrker de unges ejerskab til de faglige processer og øvelser som underviserne igangsætter.

Udover de fælles initiativer, der er gennemført på tværs af Ungi Aarhus, er der også i de 5 (tidligere) Ungi Aarhus distrikter arbejdet med den faglige nyorientering på forskellig vis med inddragelse af ledelsesteams og medarbejdere.

3.0 Status på arbejdet med handlingskataloget i Ungi Aarhus:

Med beslutningen om den fritidspædagogiske vision i maj 2021, besluttede Byrådet et handlingskatalog målrettet Ungi Aarhus, med konkrete initiativer og handlinger, der havde til formål, at give retning for arbejdet med den fritidspædagogiske vision i Ungi Aarhus.

Status for arbejdet med handlingskataloget er overordnet set, at dele af handlingskataloget er igangsat eller godt i gang. En række af handlingerne er endnu ikke igangsat.

Arbejdet med handlingskataloget har det seneste års tid været udfordret af arbejdet med ny organisering og ny ledelsesstruktur i Ungi Aarhus. I december 2022 blev bl.a. det besluttet sammen med daværende BU-Chef og FU-ledelsen, at pausere "visionstoget, der var det fælles mødefora mellem PUF og Ungi Aarhus om arbejdet med handlingskataloget.

Forslag til proces for opfølgning på handlingskataloget

Med tiltrædelsen af ny ansvarlig BU-chef for Ungi Aarhus fra 1.11.2023 lægges op til, at der i den nye Ungi Aarhus-ledelse drøftes og besluttes en ny

ramme og proces for opfølgning på handlingskataloget i samarbejde med PUF.

3. oktober 2023
Side 5 af 6

Siden vedtagelsen af handlingskataloget i foråret 2021, er der således truffet beslutninger i Byrådet, der kan have betydning for det fremadrettede arbejde med handlingskataloget:

- Den nye organisering i Børn og Unge, hvor beslutningen om Klynger 0-18 år og etableringen af understøttende teams.
- UngiAarhus-ledelsen har en opmærksomhed på, at den nye organisering for UngiAarhus samt de gennemførte besparelser på området kan have betydning ift. arbejdet med handlingskataloget.

I skemaet nedenfor gives en kort status for handlingskataloget pr. oktober 2023.

Handling	Status pr. okt. 2023
Deltagerbudgetter til Senaterne	Alle fem senater har arbejdet med deltagerbudgetter det forgangne år. Der har i hver af de respektive fem UngiAarhus-distrikter været afsat minimum 30.000 kr. som de unge har prioriteret. De unge oplever det som positivt og værdifuldt, at de eksempelvis kan afholde temaaftner.
Alternative læringsarenaer og pusterum i skoledagen	UngiAarhus har afdækket de forskellige alternative læringsarenaer de har udviklet og tilbyder. I den tidligere organisering har de 5 distrikter haft egne tilbud. Det videre arbejde med handlingen målrettet alternative læringsmiljøer og pusterum skal ses i lyset af den nye organisering af UngiAarhus og heri, hvordan de nuværende tilbud kan videreføres samt, hvordan UngiAarhus kan indgå i arbejdet med alternative læringsmiljøer fremadrettet.
Positive digitale fællesskaber	Er igangsat og ses i sammenhæng til arbejdet med §17,4-udvalgets anbefalinger.
Demokrati og medborgerskabsugen	Rådmanden har besluttet, at det i 2023 er frivilligt for skoler, dagtilbud og UngiAarhus at prioritere demokrati og medborgerskabsugen. I efteråret er der planlagt tre workshops hvor bl.a. repræsentanter fra dagtilbud, skole, og UiAa samt repræsentanter fra de andre magistrater skal komme med ideer til hvordan en fremadrettet ramme for Demokrati og Medborgerskabsugen skal se ud.

Afdækning af fritidstilbud i Aarhus Kommune for unge 18+	Afdækningen skete i foråret 2023. Afdækningen peger på, at mængden af kommunale fritidstilbud målrettet unge voksne i aldersgruppen 18-25 år er forholdsvis afgrænset. De primære tilbud på fritidsområdet for unge voksne findes indenfor det frivillige felt og civilsamfundet med aktiviteter som sport, kultur og musik samt tilbud med fællesskaber målrettet socialt samvær, madlavning mv. 3. oktober 2023 Side 6 af 6
Ny økonomitildelingsmodel	Der er igangsat en proces i Budget og Regnskab, med inddragelse af relevante interessenter. Derudover tages der i arbejdet højde for den fritidspædagogiske vision.
Partnerskabsaftale med PPR og MSB	Arbejdet har været sat på standby.
Arbejdsplan vedr. nye data på Ungi Aarhus' området	Sat på standby pga. omorganisering og besparelser. PUF har udarbejdet kommissorium for opgaven. Den tidligere klubtrivselsmåling blev lukket i sidste sparekatalog.
Partnerskabsaftale mellem UiAa og civilsamfund	Arbejdet er endnu ikke igangsat
Understøtte overgangen til ungdomsudannelser til børn og unge med funktions-nedsættelse (mentorer)	Arbejdet er endnu ikke igangsat.
Forsøg med fleksible medlemskaber af ungdomsklub	Afprøvningen er endnu ikke igangsat.
Gentænkning/reformulering af formålsbeskrivelserne med de pædagogisk ledede legepladser	Dette arbejde er endnu ikke igangsat.
Ressourcer til børn med støttebehov skal revitalisere miljøet og skabe deltageles-baner for den enkelte	Dette arbejde er endnu ikke igangsat.
Bydækkende forløb målrettet børn og unge med specifikke problemstillinger	Dette arbejder er endnu ikke igangsat.
Ny måde at opgøre og registrere aktiviteter i Ungi Aarhus	Ungi Aarhus er i løbende dialog med relevante samarbejdspartnere i fællesfunktionerne om dette arbejde.
Børn og Unge-byrådet som en naturlig del af samfundsfagsundervisningen i folkeskolen	Arbejdet er endnu ikke igangsat.
Brobygningsforløb ind i Ungi Aarhus med mentorer for Børn og unge med funktionsnedsættelse	Arbejdet er endnu ikke igangsat.
Styrket fokus på at motivere unge til at opdage udviklings- og uddannelsesmuligheder i forlængelse af digitale interesser og kompetencer	Arbejdet er endnu ikke igangsat

Derfor skal vi nyorientere vores praksis i UngiAarhus ...

Den fritidspædagogiske vision for UngiAarhus afspejler det, der er vigtigt omkring børn og unge i deres livs- og dannelsesrejse – både set fra forskeres, de professionelle og ikke mindst fra børnenes og de unges perspektiv.

Samfundet, og dermed også ungdomslivet, har ændret sig de senere år. Der stilles nye krav til os alle, og det afspejler sig også i de unges liv. Fra forskningen ved vi, at mange børn og unge i dag oplever præstationspres i hverdagen. For børn og unge er denne udvikling med til at skabe en relativt snæver opfattelse af, hvad 'det normale' er, og der udvikler sig en tendens til, at 'det perfekte' bliver den nye norm; det der stræbes efter. Det 'helt almindelige' er ikke nok til at blive set, blive anerkendt, gøre sig gældende og få positiv opmærksomhed. Denne bevægelse skaber både indre krav om at kunne præstere det helt særlige og samtidigt angsten for ikke at slå til. I børn og unges hverdag er det med til at skabe usikkerhed og sårbarhed uanset alder og baggrund.

Arbejdet med visionen bekræftede heldigvis også, at børn og unge i dag ønsker et liv fyldt med fællesskaber, positivt samvær, diskussioner og meningsfulde aktiviteter. De er optagede af at indgå i nære fællesskaber. De insisterer på retfærdighed, fornuft og rational handling, og de opsøger viden om verden og de emner, der optager dem. Mange dyrker diskussion og engagement i det nære, men har ikke nødvendigvis lyst til at gøre det i offentligheden.

Det er lige præcis i spændingsfeltet mellem mulighederne og udfordringerne i børn og unges liv, at UngiAarhus har værdi for alle børn og unge. Det er i ønsket om at skabe fællesskaber og miljøer i børnene og de unges liv, hvor de kan blive til 'nogen' og til 'noget,' som ikke er forudbestemt af andre. Det kalder på en fritidspædagogisk praksis, der i takt med, at børn og unge bliver ældre, gradvist sætter stærkere fokus på det åbne, sags- og verdensorienterede, handlende og eksperimenterende rum, hvor børnene og de unge er aktive medskabere af deres liv og af samfundet omkring dem – og dermed også er medskabere af UngiAarhus.

De samfundsmæssige tendenser kræver nyorientering af den fritidspædagogiske praksis

Vi står allerede på et solidt, pædagogisk fundament, der er bygget op af bl.a. Børne- og Ungepolitikken, Fritids- og Ungdomsskoleplanen, UngiAarhus' kernefortælling, KvaS og meget mere.

Med vores nye viden fra forskningen og processen omkring visionen i rygsækken vil vi udvikle og orientere vores fritids- og ungdomspædagogiske praksis i klubber, på de pædagogisk ledede legepladser og i ungdomsskolen. Vi vil arbejde med et nyt mindset for den pædagogiske dagligdag sammen med børn og unge, hvor vi i højere grad er nysgerrige på, hvad der er vigtigt og motiverende for de unge, før vi skaber rammen eller før, vi præsenterer løsningsmuligheder.

Vi skal derfor som fagligt felt sætte spot på:

- At være opdateret på de samfundstendenser, der er i og omkring de unge – på godt og ondt
- At sætte de unges liv i centrum af vores praksis – fordi det er lige præcis i det felt, at fritidspædagogikken har sin berettigelse
- At understøtte de unge i at være nysgerrige og modige, så de i højere grad lykkes med at være aktører og samfundsbevidste medborgere i eget liv
- At den fritidspædagogiske praksis – for at understøtte dette – skal være eksperimenterende (fremfor instruerende) og understøttende.

Sådan udlever vi den faglige nyorientering i UngiAarhus!

De fire principper er ledetråde for den faglige nyorientering og implementeringen af den fritidspædagogiske vision i UngiAarhus.

Nyorienteringen sætter retning for vores arbejde og udfordrer vores kultur og daglige praksis – med det simple formål, at vi hver dag udvikler vores praksis så vi skaber værdi for alle børn og unge i Aarhus.

Vær opdateret!

...fordi det er det der er i og omkring de unge, der er vores omdrejningspunkt

Vi skaber værdi for børn og de unge, når vi er opdaterede på og fagligt orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.

Derfor vil vi

- Skabe rammer, der sikrer at vi er opdateret på de samfundsmæssige tendenser og dagsordner, der gør sig gældende i børn og unges liv.
- Tilrettelægge en praksis, der er orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.
- Videndele på tværs af UngiAarhus.

Det gør vi ved at...

Ta' udgangspunkt i det autentiske

...fordi det er de unges egne interesser og udfordringer, der driver værket

Vi skaber værdi for børn og de unge ved at arbejde med autentiske problemstillinger fra deres liv og verden

Derfor vil vi

- Udvikle en praksis, der er orienteret af de muligheder og udfordringer, som er til stede i børn og unges liv.
- Arbejde med en projekt- og handlingsorienteret praksis
- Tage afsæt i autentiske problemstillinger fra børn og unges hverdag i vores praksis
- Inddrage lokalsamfundet og indgå i samskabelse.

Det gør vi ved at...

Lad børn og unge ta' initiativet

...fordi det giver dem mulighed for at udforske det der er vigtigst for dem at handle på

Vi skaber værdi for børnene og de unge ved at understøtte miljøer og fællesskaber, hvor de er initiativtagere og aktive medskabere, der anerkendes for deres ressourcer.

Derfor vil vi

- Udvikle en kultur og et mindset, hvor børn og unge er aktive medskabere af deres fritidstilbud og fritidsundervisning.
- Udvikle en praksis, hvor børn og unge er initiativtagere og udviklere af aktiviteter og undervisningsforløb.
- Være rejsevejledere på de unges livsparathedsrrejse mod at turde, have lyst til og mestre at være aktivister i eget liv

Det gør vi ved at...

Eksperimenter og undersøg sammen!

...fordi det inspirerer børn og unge til at være nysgerrige og turde at gøre

Vi skaber værdi for børnene og de unge ved sammen med dem at arbejde med en undersøgende og eksplorativ praksis.

Derfor vil vi

- udvise fagligt mod til at være i eksperimentarier sammen med børnene og de unge.
- arbejde med designtænkning i vores faglige praksis.
- sammen med børnene og de unge, være undersøgende på de tendenser og dagsordner, der gør sig gældende i deres liv.
- have et systematisk fokus på at være faciliterende, så det er barnet og den unge, der er driver af værket.

Det gør vi ved at...

Punkt 3: Ændret klasseloft på 0.-2. klassestrin (HBL)

Tid: 15 min. Deltagere: Stine Jepsen og Lone Deleuran

Beslutningsmemo

16. november 2023
Side 1 af 4

Emne **Ændret klasseloft på 0.-2. klassetrin**
Til Rådmandsmøde den 21. november 2023

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Punktet er sat på dagsordenen af forvaltningschef Helle Bach Lauridsen med henblik på dels en forhåndsorientering omkring den forventede lovændring af klasseloftet på 0.-2. klassetrin, og dels beskrivelse af konsekvenser og sammenhæng med eksisterende processer.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles,

- at rådmanden tager forhåndsorienteringen om ændret klasseloft på 0.-2. klassetrin og konsekvensrettelserne for børnehaveklassedannelsen og det frie skolevalg til efterretning.
- at rådmanden tilslutter sig, at den ønskede ændring af optagelsesregler til den nye skole i vest koordineres med eventuelle beslutninger om yderligere ændringer i styrelsesvedtægtens bilag 10 jf. den igangværende proces omkring mere blandet elevsammensætning på skolerne.
- at rådmanden tilslutter sig, at ovennævnte koordineres med den igangværende gennemskrivning af selve Styrelsesvedtægten for folkeskolerne, så der alene vil blive tale om én samlet byrådsindstilling og forudgående høringsproces.
- at rådmanden tager stilling til hvorvidt der skal udarbejdes en presmeddelelse i forlængelse af lovforslagets vedtagelse.

Pædagogik, Undervisning og Fritid

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 89 40 47 13

Direkte e-mail:
lonie@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Lone Deleuran

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

I finanslovsaftalen for 2022 fremgik en sænkelse af klasseloftet i 0.-2. klasse fra 28 til 26 elever fra skoleåret 2022/23, men lovforslaget nåede ikke at blive vedtaget inden folketingsvalget. Før sommerferien var lovforslaget i ekstern høring, og den 24. oktober 2023 var det til 1. behandling i folketinget. Af tidsplanen for lovbehandlingen fremgår det, at 3. behandling og dermed endelig stillingtagen til lovforslaget forventes den 30. november 2023¹.

Vi forventer, at det nye klasseloft vedtages til at træde i kraft til kommende skoleår, og at det således får betydning for børnehaveklassedannelsen, som påbegyndes efter nytår.

¹ [Lovforslag nr. L 31, Folketinget 2023-24, Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen \(Sænkelse af klasseloftet i børnehaveklassen og på 1.-2. klassetrin\)](#)

16. november 2023

Side 2 af 4

En national ændring af klasseloftet på 0.-2. klassetrin medfører en konsekvensændring af styrelsesvedtægtens bilag 10 vedr. klassesdannelses-principper ([link](#)). Da der er tale om en konsekvensændring skal ændringen af bilaget ikke byrådsbehandles.

I forhold til de gældende styrelsesvedtægtsregler vedrørende det frie skolevalg, har det tidligere været drøftet, hvorvidt vi ved ændring af klasseloftet på 0.-2. klassetrin ønsker at fastholde reglen om optagelse op til og med elev nr. 24.

Den juridiske vurdering af dette er dog, at fortsat reservering af pladser fra og med elev nr. 24, vil betyde en indskrænkning af antallet af reserverede pladser fra fire til to pladser, og dette vil kræve en byrådsbeslutning (og forudgående høringsproces) forinden klassesdannelsen påbegyndes.

Børnehaveklassesdannelsen til kommende skoleår 2024/25 vil dermed tage udgangspunkt i klasser med maksimalt 26 elever samtidigt med, at der alene kan optages ansøgere fra andre skoledistrikter op til og med elev nr. 22, idet de sidste fire pladser jf. gældende styrelsesvedtægts regler fortsat er reserveret til tilflyttere.

Der gøres opmærksom på, at sænkelse af klasseloftet indføres fra og med skoleåret 2024/25, hvilket betyder, at det kun gælder for 0. klassetrin i skoleåret 2024/25, og herefter indføres de nye 0. klassetrin de efterfølgende to skoleår, hvorefter klasseloftet på 26 elever er fuldt indfaset på 0. - 2 klassetrin fra og med skoleåret 2026/27.

Konsekvensrettelsen af styrelsesvedtægtens bilag 10 mht. nyt klasseloft kan foretages, så snart lovforslaget er endeligt vedtaget.

Koordinering med igangværende processer

Rådmanden har tidligere besluttet at børn, som går i dagtilbud i den nye vestbyskoles distrikt skal have krav på optagelse i børnehaveklasse på den nye skole i en afgrænset periode på fem år. En sådan ændring af optagelseskriterier skal fremgå af styrelsesvedtægtens bilag 10, og forudsætter dermed en byrådsindstilling (og forudgående høring) inden klassesdannelsen til skoleåret 2025/26 påbegyndes primo 2025.

Det vurderes hensigtsmæssigt, at ovennævnte styrelsesvedtægtsændring koordineres med andre forslag til ændringer i det frie skolevalgs regler eller

optagelseskriterier, som eventuelt måtte følge af den igangværende proces omkring mere blandet elevsammensætning på skolerne².

16. november 2023
Side 3 af 4

Samtidigt anbefales det, at ovenstående også koordineres med Sekretariatets igangværende proces med gennemskrivning af selve Styrelsesvedtægten for folkeskolerne³. En sådan ændring vil nemlig også fordrer både en byrådsindstilling og en forudgående høringsproces. Det vurderes hensigtsmæssigt, at de tre processer sammentænkes, så der alene bliver tale om udarbejdelse af én byrådsindstilling, og dermed også kun én høringsproces.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Budget og Regnskab oplyser, at det endnu ikke er muligt præcis at afklare, hvilke økonomiske konsekvenser det ændrede klasseloft vil få. Men alt andet lige betyder det behov for yderligere budget til både drift og anlæg, da et sænket klasseloft alt andet lige vil give flere klasser over tid.

Det fremlagte lovforslag indeholder afsatte midler til både drift og anlæg. Det estimeres på nuværende tidspunkt, at Aarhus Kommune vil mangle 2,5 mio. kr. årligt til drift i perioden 2024-2027. Derefter vil beløbet stige lidt, således der mangler knap 3 mio. kr. til drift årligt på længere sigt. Beregningerne er foretaget med udgangspunkt i den nuværende tildelingsmodel og størrelsen på det nuværende budget, ligesom det er forudsat, at Aarhus Kommune får 6% af det samlede afsatte beløb.

Hvis der politisk ikke tildeles ekstra budget til Børn og Unge som følge af det ændrede klasseloft, betyder det (med baggrund i ovenstående forudsætninger), at midlerne til drift af de ekstra klasser, tages fra den pulje i tildelingsmodellen, der anvendes til holdtildeling. Holdtildeling gives fra elev nr. 22 og op, og understøtter at der også i større klasser sikres god voksenkontakt.

Den fleksibilitet skolerne har ønsket og fået ved, at budgettildelingen til skolenes almenundervisning tager afsæt i 27 elever i en klasse, men at der fortsat må være op til 28 elever i en klasse ved skoleårets start, kan fremover kun opretholdes ved, at budgettildelingen til skolerne sker på baggrund af fx 25 elever pr. klasse. Driftsudgifterne ved at fastholde denne fleksibilitet er ikke beregnet her.

---

² Den 16. november 2023 afvikles en inddragelsesworkshop for alle ledere af UngiAarhus, dagtilbuds- og skoleledere, hvor formålet er at få afdækket praksiserfaringer og nuancere de muligheder/greb, som i en Aarhus-kontekst kan være medvirkende til at skabe en mere blandet elevsammensætning. Inputs skal indgå i processen frem mod drøftelse i Børn- og Ungeudvalget, hvor den politiske stillingtagen til retningen for det videre arbejde skal fastlægges.

³ Gennemskrivningen af selve Styrelsesvedtægten har til formål at skabe et lettere tilgængeligt materiale for fx skoleledere og skolebestyrelser via overskueligt digitalt layout indeholdende alle relevante byrådsbeslutninger, delegation af beslutningskompetencer osv.

Lovforslaget indeholder også afsatte midler til anlæg i 2023-2025, hvoraf det forventes, at Aarhus vil få ca. 3 mio. kr. årligt. Seneste estimat viser, at vi dermed mangler ca. 0,5 mio. kr. årligt til anlæg. Det sænkede klasseloft til 26 elever er dog indregnet i skoleudbygningsprogrammet, og midlerne er derfor afsat på reserven.

16. november 2023
Side 4 af 4

Et sænket klasseloft betyder dog primært behov for anlæg i årene efter 2025. Det estimeres, at det samlede behov for en periode på 10 år fra 2022 og frem, er ca. 7 mio. kr. til anlæg, hvilket vurderes at kunne indeholdes af det afsatte på reserven.

5. Videre proces og kommunikation

PUF vil via Ugepakken orientere skolerne om ændringen af klasseloftet på 0.-2. klassetrin, så snart lovforslaget er vedtaget i folketinget.

Rådmanden har tidligere tilkendegivet, at han gerne vil have udarbejdet en pressemeddelelse i forlængelse af lovforslagets vedtagelse.

Der vil efter rådmandens stillingtagen til indstillingspunkterne i denne sag, skulle udarbejdes en tidsplan for processen frem mod fremsendelse af byrådsindstilling omkring ændringer af Styrelsesvedtægten og dens bilag.

**Punkt 4: Forberedelse af byrådsmøde den 22. november
2023**

Punkt 5: Evt.